

zace. Jeho hodnotový postoj pak lze snad nejlépe odvodit z prezentace známé Baumanovy poznámky o tom, že kdyby si 385 nejbohatších lidí světa rozhodlo ponechat „jen“ 5 milionů dolarů a zbytek by rozdalo, zdvojnásobilo by příjem poloviny stále ještě v řadě ohledů silně kulturně, ekonomicky a politicky strádajícího lidstva.

Sociologie v kostce tedy nepřináší pouze odpovídající sumu sociologických znalostí, ale její význam tkví zejména v tom, že umožňuje aktuální pohled na soudobou společnost. Cíl autora informovat o aktuálních sociologických tématech a přispět tak k širšímu společenskému rozhledu čtenářů se mu nesporně daří. Pokud má tato publikace sloužit primárně jako základní učebnice sociologie, může studentům bez orientace v základních pojmech sociologie připadat poněkud nepřehledná. Tuto výtku však oslabuje fakt, že autor v příloze připravil obsáhlý glosář základních sociologických pojmů. Nejen tím obohatil svůj text při porovnání s prvním vydáním své práce vydané v roce 2002.

I. MACHÁT

* Aleš Sekot: Sociologie v kostce. (2. vyd.) Paido, Brno 2004, 206 s.

St. Kozubek a M. Kozubek (eds.): Biophysics of the Genome*

Laboratoř molekulární cytologie a cytometrie Biofyzikálního ústavu AVČR v Brně a Laboratoř optické mikroskopie Fakulty informatiky MU v Brně uspořádaly 12. až 13. 10. 2004 v pořadí už třetí pracovní seminář („workshop“) na téma Biofyzika genomu. Celkem 13 přednesených sdělení (in extenso) v angličtině spolu s veškerou (barevnou) obrazovou dokumentací do sborníku seskupili autoři reprezentující obě pořadatelské laboratoře (otec a syn Kozubkovi); sborník vypravila a vytiskla Fakulta informatiky a MU jej vydala.

Cílem „workshopu“ bylo vytvořit reprezentativní přehled současného stavu výzkumu genoforů a genů lidských, zejména nádorových buněk v obou spolupracujících la-

boratořích s důrazem na fyzikální zobrazovací metody, jichž dnes tento výzkum využívá, tj. na sofistikované postupy světelné (tzv. optické) mikroskopie (automatické mikroskopie fluorescenční, spektrální, konfokální a vysokorezoluční cytometrie a časosběrné analýzy obrazové dynamiky podbuněčných struktur), významně doplňované technologií čipů DNA.

Uveřejněných 13 sdělení je dílem 26 autorů tuzemských (především obou editorů sborníku a jejich výzkumných skupin, včetně spolupracovníků ze 4 dalších českých pracovišť) a 3 spolupracovníků zahraničních. O všech pracích lze předpokládat, že budou (pokud již nebyly) uveřejněny jako samostatná sdělení ve významných odborných časopisech v zahraničí, s vysokým impact factorem. Smyslem sborníku tedy zřejmě bylo vytvořit výchozí verzi sdělení pro další „pilování“, zainteresovat postgraduální studenty (bez jejichž pilné, spolehlivé a zanícené experimentální práce se dnes publikace této obsahové, metodické a rozsahové úrovně rodit nemohou) a postavit jim před oči vzor. Hlavně pak bylo smyslem vytvořit aktuální přehled statu quo pro vlastní potřebu i pro potřebu asi deseti špičkových pracovišť téhož směru usilování, která jsou v Evropě a s nimiž by bylo možno navazovat i rozvíjet výzkumnou spolupráci a dělit se o úkoly.

Typografická úroveň sborníku je vzorná a plně odpovídá úrovni renomovaných odborných časopisů daného oboru, např. americké Science a britské Nature, a to včetně takové nečnosti, jako je reprodukční zmenšování fotografií pod únosnou mez.

J. ŠMARDÁ

* Masarykova univerzita. Brno 2004. 82 s.

Scripta Facultatis scientiarum naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis*

Tento anglický svazek spisů nese nadpis Studies in Hydrobiology a tvoří jej 5 prací dedikovaných doc. RNDr Věře Opravilové k uctění jejich sedmdesátin.

V úvodní biografické studii prof. František Kubiček, CSc., podrobně líčí její staletý 20letý boj o profesionální přežití v politicky zrůdném prostředí Zoologického ústavu Přírodovědecké fakulty do „sametové“ revoluce 1989, kdy nesměla mj. funkčně ani ekonomicky růst, udržovat mezinárodní kontakty, ba ani v zahraničí publikovat. Je to velmi dobře patrné i z její následující bibliografie, sestavené rovněž prof. Kubičkem.

Doc. Opravilová sama se autorsky podílí na první ze tří původních výzkumných statí sborníku. Je to velmi důkladná studie (rozsahově přesahující polovinu sborníku) Z. Žákové a spoluautorek o sladkovodních houbách a na ně vázaných organismech mikrobiálních i živočišných ve vodních nádržích na řece Jihlavě, asociovaných s funkcí atomové elektrárny v Dalešicích, tj. v nádržích Dalešice a Mohelno. Studie je floristická (systematická) i ekologická, velmi podrobně dokumentovaná grafy a tabulkami.

V další výzkumné práci (brněnsko-olomoucké) potvrzují autoři Tajmrová a Uvíra hypotézu, že společenstva jepic na mechovcích a šterkových podložích se složením druhů vzájemně liší, a to kvantitativně i kvalitativně, a poukazují na ekologické příčiny. A konečně Omesová a Helešic popisují a hodnotí novou metodu odebírání vzorků bezobratlých živočichů ze sedimentů tekoucích vod, využívající rychlého zmrazení teutým dusíkem.

Sborník dokumentuje, jak žije brněnská hydrobiologie a jak významně se na jejím životě doc. Opravilová stále podílí.

J. ŠMARD A

* Biology 29 (2004), 68 s.

R. Chytilík, J. Šedo (eds.): Volební systémy*

Anotovanou publikaci vydal Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity v Brně, a to v rámci své ediční řady *Studie*. Z dřívějších prací publikovaných v této řadě stojí za připomenutí např. studie

S. Balíka (ed.): *Komunální volby v České republice v roce 2002* nebo studie P. Fialy a M., Pitrové (eds.): *Rozšiřování ES/EU*.

Sedmičlenný autorský kolektiv pod vedením členů katedry politologie FSS MU Romana Chytilka a Jakuba Šeda si vytyčil relativně snadný úkol a to analýzu problematiky volebních systémů. Práce se člení do sedmi základních kapitol, které se dále dělí na subkapitoly, což napomáhá k rychlejší orientaci v textu.

Nejprve se publikace zabývá obecnými otázkami spojenými s touto vysoce aktuální tematikou, pak přistupuje k rozboru jednotlivých typů (přesněji napsáno subtypů) volebních systémů, tedy systémů většinových, semiproporčních, poměrných a smíšených. V poslední kapitole představované studie se Marián Belko podrobně věnoval vývoji volebních systémů v českých zemích. Práce z dílny mladých, převážně však již nikoliv vědecky nezkušených autorů je doplněna relevantní přílohou: volební systémy do dolních komor parlamentů. Zde je formou důkladně zpracovaných tabulek podán výstižný přehled zmíněné problematiky. Věcný rejstřík publikace neobsahuje.

Anotované dílo se vyznačuje vysokým stupněm preciznosti, s níž jsou zpracovány jednotlivé kapitoly, o důkladnosti autorského kolektivu svědčí i značně rozsáhlý soupis použité literatury. Vzhledem k tématu asi nikoho nepřekvapí skutečnost, že velká část pramenů je zahraničních. Autoři pro dosažení maximální vědecké a informační kvality svého díla čerpali (a následně rozvíjeli) informace přirozeně nejen z děl politologických, ale – a v dnešní době tomu snad ani jinak nejde – i z příbuzných oborů, jež politologii více či méně obohacují či determinují. Recenzent, mající svůj akademický domcil na Právnické fakultě MU, samozřejmě přivítal, že informačními a inspiračními zdroji pro politologický tým soustředěný kolem R. Chytilka a J. Šeda byla i vědecká a díla z pera právníků (např. P. Matese a K. Schelého).

I méně pozorného čtenáře zaujme fakt, že autoři svůj politologický drobnohled zaměřili nejen na tradiční volební systémy, ale že nezapomněli ani na hlasovací systémy pro středoevropského čtenáře do jisté míry